

NTvT digitaal

NTvT online

Inleiding

Chips worden steeds slimmer en krachtiger. Door massafabricage van deze micro-elektronica-componenten en het dalen van de prijzen is de personal computer (PC) voor velen binnen handbereik gekomen. Het is alweer zo'n jaar of tien geleden dat de PC als administratief hulpmiddel in de tandartspraktijk zijn plaats heeft veroverd. Dat de PC zich de laatste jaren tot een machtig communicatiemiddel heeft ontwikkeld, kan niemand meer ontkennen. Omdat het technisch gezien relatief eenvoudig bleek PC's met elkaar te verbinden en te laten communiceren zijn netwerken ontstaan. Eerst op locatie en later, toen er goede afspraken ofwel protocollen werden gemaakt, ook naar de buitenwereld.

Internet

Internet is zo een wereldomspannend netwerk. In de Verenigde Staten vond men het ten tijde van de 'koude oorlog' van levensbelang dat een viertal universiteiten onafhankelijk van het publieke telefoonnet onderling konden communiceren ten behoeve van hun onderzoeks- en defensietaken. Omdat andere onderzoeksinstituten en universiteiten de mogelijkheden van deze elektronische gegevensuitwisseling al gauw onderkenden, werd aansluiting gezocht aan dat netwerk. Begin jaren tachtig waren alle belangrijke onderzoekcentra gekoppeld. Iets dergelijks ontstond ook in Europa; het EUNET is het netwerk dat tientallen landen met elkaar verbindt en het SURFnet (Samenwerkende Universitaire Rekencentrum Faciliteiten) is in Nederland het landelijk netwerk voor onderzoek en hoger onderwijs. De grote doorbraak vond eind jaren tachtig begin negentig plaats. De lokale netwerken werden erg populair; kantoren, bedrijven, instellingen enzovoorts hadden alle hun 'Local Area Network' (LAN), maar voelden zich uiteindelijk genoodzaakt ook aan de 'master' netwerken deel te nemen. Dat al deze systemen met elkaar kunnen communiceren, is te danken aan de 'Transmission Controll en 'Internet protocollen' (TCP/IP). Iedere PC die deze protocollen hanteert, kan met bijvoorbeeld een modem via de telefoonlijn contact maken met iedere andere computer die dezelfde protocollen heeft geïnstalleerd. Er zijn nu naar schatting 32 miljoen computers met toegang tot het internet. Voor Nederland wordt dit cijfer op 800.000 ingeschat. Het aantal personen dat gebruikmaakt van de mogelijkheid om te internetten moet een veelvoud hiervan zijn.

Internet toepassingen

Omdat iemand die met zijn PC een aansluiting op het internet heeft ook over een persoonlijk elektronisch postadres beschikt, kunnen er via 'electronic mail' (e-mail) berichten worden uitgewisseld. Binnenkomende berichten worden automatisch verzameld en kunnen op tijden die de ontvanger zelf bepaalt, weer worden opgehaald. Dit gaat razend snel en ongeacht de afstand altijd tegen het lokale telefoontarief mits men de aansluiting bij zijn internetaanbieder (access provider) binnen de eigen tariefzone heeft kunnen realiseren. Met e-mail is het ook mogelijk kleine bestanden zoals artikelen en rapporten mee te

zenden. E-mail is één van de meest nuttige toepassingen die er op het internet bestaan. Daarnaast zijn er de nieuwsgroepen. Er is geen onderwerp te bedenken of er bestaat een 'special interest group', alle met discussie mogelijkheid. Er zijn thans ruim 28.000 geregistreerde groepen. De meesten hanteren het Engels als voertaal, maar ook in het Nederlands zijn er nu een honderdtal aanwezig. De zogenaamde mailinglists zijn een mengvorm van e-mail en een nieuwsgroep. Meldt men zich aan voor een bepaalde list dan wordt automatisch het laatste nieuws via e-mail in de postbus afgeleverd.

FTP (File Transfer Protocol) is een systeem waarbij grote bestanden uitgewisseld kunnen worden. Software kan binnengehaald worden ('downloaden') maar men kan ook 'uploaden', bijvoorbeeld artikelen, vergaderstukken, verslagen en dergelijke, eventueel voorzien van beeld- en geluidsmateriaal. E-mail gecombineerd met FTP is ook bruikbaar om medische consultaties te plegen door artsen uit de periferie met het dichtstbijzijnde ziekenhuis. In Groot-Brittannië en Australië gebeurt dit dan ook al op enkele afgelegen plaatsen. Kortom, bij goede organisatorische afspraken zijn er veel nuttige toepassingen te ontwikkelen.

World Wide Web

Het World Wide Web (WWW) is de jongste en snelst groeiende toepassing op internet. Toepassingen op het internet zijn door gebruikers veelal zelf ontworpen. Tim Berners-Lee van het Europese Laboratorium voor Deeltjesfysica (CERN) zag het internet als een enorme bibliotheek die altijd geopend is, zodat een internetgebruiker waar ook ter wereld te allen tijde de opgeslagen gegevens kan raadplegen. Hij bedacht een systeem waarmee het mogelijk werd directe koppelingen tussen documenten (bestanden) te maken. Aanvankelijk werden deze 'hypertextlinks' alleen voor tekstdocumenten gebruikt, maar tegenwoordig kunnen bestanden ook foto's, geluidsfragmenten en zelfs bewegende beelden bevatten (multimedia). Omdat deze HTML (HyperText Markup Language) bestanden betrekkelijk snel te maken zijn, vindt er over de hele wereld een explosie van 'html-aanbidders' (websites) plaats. Vooral nu het Windows95 besturingssysteem op grote schaal wordt toegepast, is het aantrekkelijk en vrij eenvoudig geworden met de bladerprogramma's ('browsers') over het World Wide Web te surfen. Er zijn vele fraaie en belangwekkende websites te bezoeken. Economen, bedrijfskundigen en marketingstrategen voorspellen een grote toekomst voor het WWW. De elektronische snelweg is in elk geval een niet meer te negeren fenomeen geworden. Ook directie en redactie van het NTvT hebben besloten de nieuwe uitdaging aan te gaan en zich in deze digitale wereld te begeven.

NTvT website

Met ingang van dit nummer van het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde is het voor iedereen die over een internetaanbieder beschikt mogelijk het Tijdschrift in zijn digitale vorm te bezoeken. Het NTvT is te bereiken door eerst in te loggen op Dentnet (<http://www.dentnet.nl>) en daar de

knop met NTvT aan te klikken. Dentnet is een stichting die zich ten doel stelt tandheelkundig gerelateerde informatie in digitale vorm beschikbaar te stellen aan tandartsen, mondhygiënisten, tandtechnici en de tandheelkundige branche in het algemeen. Het is natuurlijk ook mogelijk rechtstreeks naar de NTvT-website te gaan door in de browser het volgende adres op te geven: <http://www.dentnet.nl/ntvt/index.html>

Het is niet de bedoeling het NTvT in zijn geheel in de digitale vorm te presenteren. Samenvattingen en inhoudsoverzichten maken het mogelijk snel naar bepaalde artikelen te zoeken. Met een indexeringsprogramma is het mogelijk, via trefwoorden, specifieke informatie uit artikelen te halen. De tandheelkundige artikelen worden ingedeeld volgens de onderwerpen die het Tijdschrift gebruikt voor de excerpta odontologica. Bij elke gevonden samenvatting staat duidelijk vermeld waar de betreffende originele bijdrage in het Tijdschrift te vinden is. Dit gedeelte van de website moet dan ook beschouwd worden als een hulpmiddel om de vele informatie die het Tijdschrift bevat te ordenen: een elektronische catalogus.

Het is voor de internet-redactie onmogelijk de meer dan 100 jaargangen van het Tijdschrift op de site te zetten. Deze gegevensbank zal geleidelijk gevuld worden. Bij de introductie is 1997 al verwerkt. De komende nummers zullen telkens per maand worden geplaatst en geïndexeerd.

De website verwijst ook naar externe links. Door zo'n

externe link met de muis aan te klikken krijgt men dat andere document op het eigen scherm. Op deze wijze zal getracht worden relevante informatie met betrekking tot de eigen artikelen, maar uit andere bronnen, op te sporen en te laten zien. Aangezien iedere website vol zit met externe links kan men lange tochten over het web maken waardoor men een grote verscheidenheid aan informatie aantreft en juist dat is de charme en de kracht van het WWW. Meestal bieden websites de mogelijkheid tot interactie of men wordt uitgenodigd tot het leveren van commentaar. Heeft men er genoeg van of is men verdwaald, dan is een klik op de 'home'knop voldoende om weer thuis te geraken. Heeft men zelf iets interessants gevonden of is er behoefte om te reageren, dan is een klik op de 'mail'knop voldoende voor een bericht naar de redactie.

Op de website, onder de rubriek 'wat is nieuw', vindt men uitleg over de website en een korte toelichting over de zogenaamde 'search engines', een mechanisme om gericht naar informatie op het web te zoeken. In de tabel en op de foto kan men een korte uitleg vinden hoe de website is opgebouwd en hoe men daarover kan navigeren. Feedback is welkom en zo verzonden, want men hoeft er immers de stoel niet voor uit; het kan ons helpen de website tot een nuttige aanvulling van het NTvT te ontwikkelen.

Drs. S.L. Liem, redacteur internet.

Wegwijzer NTvT-website

Titelbalk		Externe links	Lijst van hypertext-links naar andere websites, deels gerelateerd aan de artikelen
Button	Functie		
Home	Altijd direct terug naar hoofdmenu, waar men zich ook bevindt	Navigatie-ikonen:	grijze uil op Gekleurde driehoek
Zoeken	Opent pagina 'zoeken op trefwoorden'	Ikoon	Functie
Mail	Directe e-mail naar redactie, mits mail programma in browser is geactiveerd	Begin	Altijd naar begin van de pagina
Dentnet	Toegang hoofdmenu van Dentnet	Inhoud	Geeft samenvatting van artikelen
		Volgende	Koppelt naar volgend artikel uit een serie
		Terug	Gaat terug naar vertrekpunt, bijv. eerste artikel uit een serie
Hoofdmenu NTvT:	Blaauwe uil op gekleurde driehoek	Special	Opent nieuwe pagina met extra informatie, foto, tabel enz.
Ikoon	Functie	X-link	Schakelt naar externe website met relevante informatie over het onderwerp
Laatste uitgave	Opent samenvattingen van alle rubrieken van het laatst verschenen nummer NTvT	Overzicht	Paarse driehoek, terug naar overzicht van oude nummers
Zoeken op onderwerp	Verdeling in tandheelkundige onderwerpen, daarin verder zoeken op trefwoord		Rode driehoek, terug naar overzicht thema nummers
Oude nummers	Inhoud jaargang, per maand, artikelen oorspronkelijke bijdragen, naar samenvatting		Groene driehoek, terug naar overzicht van rubriek 'Uit en voor de praktijk'
Themanummers	Inhoudsoverzicht van themanummers, per thema per artikel naar samenvatting		Gele driehoek, terug naar overzicht van rubriek 'Algemeen medische informatie'
Casuïstiek	Inhoudsoverzicht 'Uit en voor de praktijk', per maand, artikel naar samenvatting	Hulp	Opent pagina met instructie of nadere uitleg
Medische onderwerpen	Inhoudsoverzicht 'Algemeen medische informatie' per maand, artikel, naar samenvatting	Uiltje + uitroeptekens	Vraagt attentie voor extra functie, bijv. invulformulier
Agenda	Congressen, cursussen, vergaderingen enz.	Hypertext	Blaauwe-onderstreepte tekst, koppelt met andere interne of externe pagina, of e-mail.
Algemene informatie	Colofon van de NTvT-website, direct abonneren, redactionele mededelingen		
Wat is nieuw?	Updates, nieuws en actuele berichten omtrent de website		NB Bij iedere mogelijke koppeling verandert de muiswijzer in een handje

NAVIGATIE IKONEN NTvT WEBSITE

